

Доклад

за проведена среща за оценка на потребностите по проект „Овластяване на полагащите дългосрочна грижа в семейството“ (С грижа за грижа) № BG05/1081

Карлово, 27 февруари 2015 г.

На 27 февруари 2015 г. в Карлово се проведе среща за оценка на потребностите на целевата група по проекта с участници, поканени от СНЦ МГИРД. Участниците бяха поканени от местния координатора след лични срещи, чрез Дневни центрове, чрез службата за социално подпомагане, чрез разпространение на информация за проекта и на проектната брошура на НПО от града и региона. В срещата освен координатора на проекта и експертите НПО от основния партньор взеха участие 15 души (общо 18). На срещата присъстваха и още 2 участника, които обаче не се регистрираха и не попълниха въпросници.

Участниците бяха подробно запознати с целите, дейностите, времевия график на проекта и очакваните резултати. Подробно бяха представен въпросникът за самооценка на потребностите, както и целите и предназначението му.

След дадените указания всички участници попълниха въпросника за самооценка (12 бр.), за който им бе предоставено достатъчно време.

Участниците бяха запознати и с добри международни практики и политики от страни членки на ЕС в подкрепа на полагащите дългосрочна грижа в семейството. Представени бяха и основните принципи на работа на Eurocarers - европейската асоциация на полагащите грижа в семейството.

Бяха разпространени допълнително количество информационни брошури по проекта, както и въпросници за самооценка, които да бъдат предоставени на други хора с подобен проблем.

В края на срещата участниците попълниха Въпросник за обратна връзка. Повечето са оценили положително програмата, съдържанието, представените материали и компетентността на експертите, както и резултатите от срещата. Една участничка, която се е подписала, е оценила всичко положително, освен компетентността и комуникативните умения на експертите, но е посочила, че е доволна и би искала да има повече "сбирки и посещения".

Срещата приключи с въпроси и отговори и свободен разговор между участниците и екипа на проекта.

Самооценка на потребностите.

Експертите по проекта анализираха 12 попълнени от участниците в срещата въпросника. Трябва да се отбележи, че в 1 въпросник е отговорено само на четири от началните въпроси, а други 3 въпросника са частично попълнени. От частично попълнените въпросници 1 е попълнен от жена, която е личен асистент на човек извън кръга на нейното семейство. Тъй като жената декларира, че няма никаква връзка с човека, за когото се грижи, т.е. обгрижваният не е от нейния роднински и приятелски

кръг, той не е взет под внимание при анализа. Обобщените отговори в анализа са взети практически от 10 въпросника за самооценка.

Социално-демографски профил.

Всички респонденти живеят в града, освен 1, който живее на село. В проучването участват 8 жени и 2 мъже. 60% от респондентите живеят в брак или в партньорска връзка. 5 жени гледат порасналите си деца с увреждания, 2 мъже и 2 жени гледат възрастните си родители, 1 жена не е посочила каква е връзката с лицето, което обгрижва.

90% от респондентите са със средно образование и 1 с основно. 50% са посочили, че се е наложило да спрат да работят, за да се грижат за своя роднина, докато другите са посочили, че не са работили или са били безработни. Респондентите са от различни възрастови групи от 30 до 65-годишна възраст, като 40% са в групата от 45 до 50 години. Отговорите на въпроса откога се грижат за техния роднина са от 4 до 25 години. 70% от респондентите полагат постоянна грижа (24 часа).

50% декларират, че не са получавали професионална помощ, докато 30% са ползвали услугите на личен асистент. Причината за несамостоятелността на лицето, за което се грижат, са заболявания, поради което те не могат да се обслужват сами, увреждания, деменция. Възрастта на обгрижваните е от 23 до 85-годишна възраст, като преобладават (50%) тези над 66-годишна възраст. Всички респонденти (100%) живеят в едно домакинство с обгрижваните лица.

60% от респондентите декларират, че не са получавали финансова компенсация за грижите, които полагат.

Проучване на потребностите.

В частта на въпросника за проучване на потребностите, респондентите са давали в някои случаи повече от 1 възможни отговори. Повечето отговарят, че са получили информация за възможните проблеми, с които ще се сблъскат, когато са започнали да полагат грижата. Само 2 декларират, че са били информирани и за възможна помощ, докато останалите заявяват, че такава не им е била предлагана. 70% заявяват, че са вярвали, че могат да се справят сами, като само трима посочват, че са искали да говорят с някого (има се предвид професионалисти) за положението си. Повечето от тях в началото не са търсили помощ, включително от семействата си, а 30% са се обърнали към специалисти. 40% от респондентите декларират, че и в момента не им помага никой, докато останалите получават помощ предимно от семействата си - партньори, родители. Една от респондентките посочва, че с течение на времето е привлякла за споделяне на грижите "приятелки, които имат същия като моя проблем". 30% заявяват, че са най-подходящият човек да изпълнява ролята на обгрижващ ("защото съм майка", както посочва една от респондентките).

70% от респондентите са потърсили информация от професионалистите, като някои от тях (40%) са търсили информация в интернет. Почти 80% декларират, че не са искали да говорят за състоянието на своите роднини с никого, като 30% посочват, че не

са искали да говорят за това дълъг период от време ("но вече говоря за това", както посочва една от респондентките. Причини за това, вероятно, можем да намерим в отговора на следващия въпрос. 80% декларираат, че са се страхували от болестта/увреждането; трима посочват, че са се бояли от погледите на другите хора (макар и в началото, както уточнява 1 от респондентите), а други двама - че са изпитвали чувство на вина.

Отговорите на въпроса, защо не са потърсили помощ, са разнообразни: липсата на вяра, че външен човек може да помогне, липсата на информация, че това е възможно и др.

50% заявяват, че грижата за зависим роднина е семейна традиция. Еднакъв брой от запитаните отговарят, че е задължение по закон или естествено.

70% посочват, че основният стимул да се грижат за роднината си, е обичта, но от възможните отговори са посочени и познаването на навиците на човека, за когото се грижат и роднинската връзка с него.

От петте възможни отговора на въпроса каква помощ биха искали да получат респондентите посочват с най-висок равен брой отговори: психологическа подкрепа, финансова помощ и информация, като следват получаването на услуги, които да ги заместят, и с най-малък брой - обучение.

От професионалистите (социални и медицински работници и др.) 70% от респондентите очакват да получат информация, 30% обучение, като само 1 отговаря, че иска професионалисти да поемат работата, а друг - че иска да ѝ помагат временно, за да я "отменят поне за малко". 70% смятат, че полагащите грижа в семейството трябва да споделят мнението си с онези, които полагат професионална грижа. Същевременно 90% смятат, че полагащите професионална грижа разбират положението на полагащите грижа в семейството само понякога, а 60% смятат, че професионалистите частично вземат предвид положението на полагащите грижа в семейството.

60% от респондентите обаче са категорични, че не биха оставили роднината си на грижите на професионалисти. "Трябва винаги да съм с него", заявява майка на син с увреждания, докато майка на дъщеря с увреждания посочва, че би оставяла дъщеря си в дневен център.

Макар че 60% заявяват, че се смятат за човек, който полага грижа за несамостоятелен член на семейството, само 40% посочват, че нямат проблем да си го признаят. Сред причините на първо място (30%) е културата/традицията. 50% заявяват, че са започнали да се смятат за човек, който полага грижи, веднага, след като това им се е наложило, докато на другите е трябвало повече време за това, докато 2 респонденти заявяват, че никога не са се смятали за човек, който полага грижи.

Същевременно 50% заявяват, че това, което се случва между тях и роднината, за когото се грижат, не е чужда работа. По отношение на това, какво изпитват, като хора, които полагат грижа, респондентите избират различни възможни отговори, без да може да се каже, че има преобладаващи.

Социалните контакти, липсата на почивка и възможност да се отпуснат, както и липсата на спокойствие са преобладаващите отговори на въпроса какво най-много им

липсва в живота с човека, за когото се грижат, включително и коментарът "Всичко ми липсва!".

40% от респондентите отговарят, че потребностите на човека, за когото се грижат, са били оценени. Някои обаче посочват, че тези потребности всъщност са оценени от други членове на семейството (никой не посочва професионалисти).

Всички възможни отговори (10) са посочени като пречки, които затрудняват полагащите грижи в семейството да определят или изразят своите потребности, като лек превес има отговорът "липсата на подкрепа от страна на професионалистите". 75% от респондентите отговарят, че никой не е оценявал техните собствени потребности.

Преобладава мнението, че професионалната грижа може само да допълни грижата в семейството.

По отношение на възможността да оставят роднината си на грижите на професионалисти от време на време, мненията са разделени, като 55% от респондентите отговарят положително, но повечето не са имали възможност да изразят това желание.

Повечето от респондентите декларират, че нямат място, където могат да говорят за ролята си като полагащ грижи и да задават въпроси.

В заключение една от респондентките написа "Благодаря, че тази организация или проект ни позволи да споделим за неща, за които никой друг не иска да чуе. Успех!".